

Sufiksi perzijskog porijekla u bosanskom jeziku

Amela Šehović & Đenita Haverić

University of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina

Apstrakt:

U radu se istražuje zastupljenost sufiksa perzijskog porijekla u bosanskom jeziku, koji su općenito manje proučavani u poređenju s npr. sufiksima turskog porijekla. Želi se ukazati na činjenicu da oni nisu tako malobrojni, kako bi se moglo činiti, ali nisu ni pretjerano frekventni. Među njima, prisutne su i mnoge samostalne riječi iz perzijskog jezika, koje u našem jeziku imaju funkciju sufiksa, poput perzijskog *kar*, koje se u našem jeziku realizira kao -čār/-čer, i perzijskih *hane*, *name* i *zade*, koji se u našem jeziku ostvaruju kao -(h)ana, -nama i -zada. Pored njih, zabilježeni su i sufiksi: -dān/-den, -dār/-tār, -stān i -vān/-van, te sufiks -ane, jedini kojim se izvode prilozni. Cilj rada jeste ukazati i na potrebu njihovog detaljnijeg osvjetljavanja u kontekstu tvorbenog sistema bosanskoga jezika.

Ključne riječi: sufiksi, bosanski jezik, perzijski jezik, turski jezik

1. Uvod

Mnoge riječi bosanskog jezika izvedene su sufiksima orijentalnog porijekla, među kojima su zasigurno najzastupljeniji sufiksi porijeklom iz turskog jezikaⁱ, i to: sufiksi -džija i -lija, koji se dodaju na imeničku osnovu, kao i sufiksi -luk, -suz, -baša. Što se tiče pridjeva, oni koji se tvore uz pomoć sufiksa turskog porijekla -liⁱⁱ uglavnom su indeklinabilni i ekspresivni.

S druge strane, u bosanskom je jeziku manje proučavana zastupljenost i funkcija sufiksa perzijskog porijekla. Oni nisu tako malobrojni, kako bi se moglo činiti, ali nisu ni pretjerano frekventni. Među njima, prisutne su i izvorne riječi iz perzijskog jezika, koje u našem jeziku imaju funkciju sufiksa, poput perzijskog *kar*, koje se u našem jeziku realizira kao -čār/-čer, i perzijskih *xāne*, *nāme* i *zāde*, koji se u našem jeziku ostvaruju kao -(h)ana, -nama i -zada. No, sve one, zbog česte upotrebe, u perzijskom jeziku mogu dobiti i ulogu sufiksa. Pored njih, zabilježeni su i sufiksi: -stān, -dār/-tār, -dān/-den (od perz. -dān) i -vān/-van (od perz. -bān). Svim navedenim sufiksima izvode se imenice, a jedini sufiks kojim se izvode prilozni je sufiks -ane od perz. -āne. U nastavku slijedi detaljnija analiza navedenih sufiksa poredanih abecednim redoslijedom radi preglednosti.

2. Sufiksi perzijskog porijekla

2.1. Sufiks -(h)ana

Sufiks -(h)ana potječe od perzijske riječi *xāne* – kuća, što se u literaturi ne prepoznaje kao činjenica te se ovaj sufiks često ubraja u sufikse turskog porijekla (Nikolić, 1972: 133,

Radić, 2001: 79, Ćorić, 2008: 195). S druge strane, Klajn ga tretira kao perzijsko-tursko *hane* (2003:39), što također nije potpuno precizno.

U perzijskom je jeziku ova riječ nesumnjivo imenica i služi za tvorbu složenica, ali je zbog česte upotrebe dobila i ulogu sufiksa u značenju mjesta obavljanja neke radnje ili općenito lokacije, npr. *qahwexāne* – kafana, *čāyxāne* – čajdžinica (Afsār, 1996: 474). U bosanskom jeziku ovaj se sufiks uglavnom realizira sa etimološkim *h*, za razliku od srpskog i hrvatskog jezika, u kojima je to mnogo rjeđi slučaj. Porijeklo od riječi koja u perzijskom jeziku označava kuću utjecalo je na razvoj mjesnoga karaktera ovoga sufiksa. U skladu s tim, primarno tvorbeno-semantičko značenje leksema sa ovim sufiksom je značenje mjesta, i to: a) ustanova i drugih objekata opće namjene: *dershana*, *đumrukšana*, *islahana*, *kiraethana*, *kutubšana*, *menzilšana*, *musafiršana*, *tefteršana* (*defteršana*), *telegrafšana*; b) vjerskih objekata i prostora: *abdestšana* – 'posebna prostorija u džamijama i starim bosanskim kućama gdje se uzima abdest'ⁱⁱⁱ, *čifuthana* – 'jevrejska bogomolja; sinagoga', *gasulšana*, *muvekithana*, *semahana*; c) skladišta: *barutana* – 'zgrada u kojoj se čuva barut, spremište baruta', *čulšana*, *saručšana*, *tophana* – 'skladište oružja, municije i vojne opreme; arsenal'; d) ugostiteljskih objekata: *kafana* (*kahvana*), *mehana* (*mejšana*); e) kuća i prostorija: *čifuthana* – 'jevrejska kuća', *dembelšana*, *divanšana*, *hošafšana*, *sandukšana*, te mjesta za proizvodnju: *barutana* – 'fabrika za proizvodnju baruta', *čeršana*, *ćumurana* (*ćumuršana*) – 'jama ili peć u kojoj se paljenjem drva dobija ćumur, drveni ugallj', *tabakšana* (*tabšana*), *tarafšana* (*tarafšana*), *tophana* – 'fabrika za izradu topova' i prodaju čega: *ćumurana* (*ćumuršana*) – 'mjesto gde se prodaje ćumur', *edžžahana*.

Kao što se može primijetiti, neke od navedenih leksema su polisemične – one mogu označavati mjesto za skladištenje ali i proizvodnju čega: *barutana*, *tophana*; predmet ali i mjesto za prodaju čega: *ćumurana* (*ćumuršana*), na temelju čega možemo konstatirati da u ovim primjerima dolazi do semantičkog preklapanja^{iv}.

Rijetko, ovaj sufiks može biti upotrijebljen za tvorbu leksema sa značenjem predmeta: *dabulšana* – 'neki od instrumenata (ob. po jedan ili po dva) koji ulaze u sastav vojne muzike (daulbas ili talambas, bubnjevi i zurle)', *džebšana*, *šešana* (*šišana*) te nekih apstraktnih pojmova: *dabulšana* – 'vojna muzika koja se sastoji od daulbasa ili talambasa, bubnjeva i zurli; općenito, bučna muzika, svirka', *mehteršana* (*mekteršana*). Primjeri poput lekseme *dabulšana* privlače posebnu pažnju budući da se njom istovremeno označavaju i konkretni predmeti i apstraktni pojmovi.

U prikupljenom korpusu rijetki su razgovorni i žargonski primjeri, poput lekseme *tarapšana*.

Lekseme sa ovim sufiksom tvore se od imeničkih osnova, rjeđe od brojnih osnova stranog porijekla, koje su u našem jeziku leksikalizirane: *šešana*. Imeničke osnove mogu biti porijeklom iz perzijskog jezika ili nekih drugih jezika (arapskog, turskog, grčkog, latinskog, hebrejskog). U prvu grupu spadaju sljedeći primjeri: *abdestšana*, *čeršana* zast., *dembelšana* zast., *divanšana* arhit., *hošafšana*, *mehana* (*mejšana*) – 'razg. pejor. ugostiteljski objekt neuređenog interijera i skromne ponude jela i pića; birtija', *mehteršana* (*mekteršana*) zast., *šešana* (*šišana*). Drugu grupu čine sljedeće lekseme: *barutana* (*barušana*), *čifuthana* zast. pejor., *čulšana*, *ćumuršana* zast., *ćumurana*, *dabulšana* zast. muz., *dersšana* zast., *džebšana* zast., *đumrukšana* zast., *edžžahana* zast., *gasulšana* isl., *islahana* hist., *kafana* (*kahvana*), *kiraethana* zast., *kutubšana* zast., *menzilšana* hist., *musafiršana* hist. ekspr., *muvekithana*,

sandukhana, saračhana, semahana, tabakhana (tabana), tarafhana (taraphana) zast., *tarapana* – '1. razg. ekspr.gužva, metež, gungula 2. žarg.tučnjava, tuča', *tefterhana (defterhana)* zast., *telegrafhana* zast., *tophana* zast.

Iako su primjeri iz prve grupe manje brojni, zanimljivo je da je među njima nekoliko leksema koje su i danas dio aktivne leksike u bosanskom jeziku, za razliku od primjera iz druge grupe, koji su mahom arhaizmi i historizmi.

Osnove na koje se dodaje ovaj sufiks su pune, vrlo rijetko okrnjene: *tabhana*.

Iz svega navedenog proizlazi da zaključak P. Radića kako u tvorbenom sistemu srpskog književnog jezika ovaj sufiks ima uglavnom perifernu ulogu (2001: 85) ne vrijedi i za bosanski jezik, u kojem on ima primjetniji udio.

2.2. Sufiks -ane

Sufiks -ane izveden je od perzijskog *-āne*, koje uglavnom služi za tvorbu priloga načina, npr. *bozorgāne* – veličanstveno. Iako se on u perzijskom jeziku može dodavati i na imenice i tako obrazovati pridjeve, npr. *pardāne* – muški, u našem se jeziku njim primarno izvode prilozima, čime se on izdvaja među sufiksima analiziranim u ovom radu, kojima se gotovo isključivo izvode imenice⁷. Specifičnost ovog sufiksa, koji također nije zabilježen niti u jednoj od konsultiranih monografija (Babić 1986, Klajn 2003, Radić 2001, Vajzović 1999), jeste da se on dodaje primarno na pridjevske a manje na imeničke osnove. Od pridjevskih su osnova izvedene lekseme: *gaibane, hakikane, halisane, nazićane, usulane*, sve od osnova arapskog porijekla. Izuzetak je leksema *nazićane*, koja je perzijskog porijekla, kao i prilog *dervišane*, koji je izveden od imeničke osnove. Ekspresivan je prilog *hakikane*, rijetko se upotrebljava *halisane*, dok je arhaično *usulane*. Na temelju rečenog, zaključujemo da u bosanskom jeziku ovaj sufiks ima perifernu ulogu.

Prilozima izvedeni ovim sufiksom redovno imaju dugouzlazni akcent na prvom slogu ovog dvosložnog sufiksa.

2.3. Sufiks -ćār/-ćer

Sufiks -ćār/-ćer zabilježen je u rijetkim monografijama (Vajzović, 1999: 158) i radovima (Pranjaković, 2002: 17), ali bez ikakvog dodatnog opisa. Babić bilježi samo sufiks -ćār (1986: 103), a ilustrira ga jednim primjerom – leksemom *zulumćar*. Ovaj je sufiks, u našem jeziku s dvjema varijantama, postao od perzijske imenice *kar*, koja označava rad, posao a služi za tvorbu složenica. Ona u perzijskom jeziku ima i funkciju sufiksa, i to participskog sufiksa, koji pokazuje vršioca radnje ili nosioca zanimanja, npr. *daryākar* – mornar, ali ima i značenje nosioca osobine (Afšār, 1996: 876/877), npr. *ziyānkār* – zijanćer, štetočina, *gonāhkār* – grešnik.

U našem jeziku primarno tvorbeno-semantičko značenje ovoga sufiksa je značenje nosilac osobine (nomina attributiva), atoj grupi pripadaju sljedeće lekseme: *đunahćar, hilećar*. Sve su one arhaične. U nomina agentis spada ekspresivno *hizmećar*, dok se u *zijanćer* i *zulumćar* prepliću navedena dva značenja. Sve su ove lekseme nastale od imeničkih osnova, uglavnom arapskog porijekla, sa izuzetkom dviju leksema – *đunahćar* i *zijanćer* – koje imaju imeničku osnovu iz perzijskog jezika. Razgovornom stilu pripada ekspresivno *zijanćer*.

2.4. Sufiks -dān/-den

Sufiks -dān/-den, porijeklom od perzijskog sufiksa -dān, ima perifernu ulogu u bosanskom jeziku, što može biti objašnjenje zašto nije zabilježen niti u jednoj od konsultiranih monografija (Babić 1986, Klajn 2003, Radić 2001, Vajzović 1999). U perzijskom jeziku služi za tvorbu imenica koje u najvećem broju primjera označavaju neke posude, npr. *sormedān* – posudica za surmu, odnosno općenito predmete, npr. *šam'dān* – svijećnjak. To je onda preneseno i u bosanski jezik, u kojem primarno označava predmete: *džamadan* (*džemadan*), *džuzdan*, *đulevden*, *surmedan*, *šemidan*. Neke su od ovih leksema arhaične: *džuzdan*, *šemidan*, a druge označavaju predmete koji pripadaju etnološkoj sferi: *džamadan* (*džemadan*) – 'etnol.muškizatvoreniprslukkoji se oblači na anteriju ili košulju i preklapa se na prsima, izrađen je od čohe ili kadife, a ukrašen gajtanima, srmom i sl.', *đulevden*. Jedina leksema koja označava osobu, i to nomina attributiva, je *hanedan*. Leksema *surmedan* ima i svoj sinonim, sa istovjetnim oblikom, proširenim sufiksom turskog porijekla -luk: *surmedanluk*.

Sve su ove lekseme nastale od imeničkih osnova, većinom arapskog: *džuzdan*, *šemidan* i perzijskog porijekla: *džamadan* (*džemadan*), *đulevden*, *hanedan*, a izuzetno turskog porijekla: *surmedan*.

2.5. Sufiks -dār/-tār

Sufiks -dār/-tār zabilježen je u rijetkim monografijama (Vajzović, 1999: 158, Radić, 2001: 104–105) i radovima (Pranjaković, 2002: 17), bez ikakvog dodatnog opisa. Ovaj je sufiks postao od perzijskog sufiksa -dār/-tār, koji je participijski sufiks, a uglavnom dolazi na preteritske osnove i obrazuje imenice koje označavaju vršioca radnje, npr. *xarīdār* – kupac, *forūxtār* – prodavač. Također dolazi na imenice i označava onoga koji nešto posjeduje te onoga koji nešto čuva, npr. *pūldār* – bogataš, *xa(e)zānedār* – rizničar (Afšār, 1996: 515).

U skladu s tim, primarno tvorbeno-semantičko značenje ovog sufiksa i u našem jeziku je značenje vršioca radnje, bilo da ostvaruje ono što je u osnovi izvedenice ili se time bavi. Kao historizmi su obilježene sljedeće lekseme: *bajraktar* (*barjaktar*), *čohodar*, *haznadar*, *muhurdar*, *serdar*, *silahdar*, arhaizmi su: *haberdar* – 'onaj koji donosi kakvu vijest, glas;glasnik, glasonoša,vjesnik' i *tahsildar*, dok je razgovorna leksema *čuvadār*.

Značenje nosioca osobine zastupljeno je u arhaizmu *hisedar*.

Manje je zastupljeno značenje predmeta: *džeferdar*, *haberdar*– 'ono čime se što oglašava (top ili puška kojima se daje znak da što počinje, npr. iftar)'. Ova je izvedenica poslužila kao osnova za novi derivat – leksemu *haberdarka*.

Kao što se može primijetiti, u našem su jeziku pretežno zabilježeni primjeri sa sufiksom -dār. Ipak, neki derivatolozi bilježe isključivo rjeđu varijantu -tār, poput Babića (1986: 103), i to u riječi *barjaktar*, dok je u našem korpusu zabilježen još samo jedan primjer s ovim sufiksom, a to je *sandžaktar*, sa istim značenjem zastavnika. Općenito, ovaj se sufiks dodaje na imeničke osnove iz orijentalnih jezika^{vi}, sa rijetkim izuzecima od tog pravila, a to su lekseme *tefterdar* (*defterdar*) i *čuvadār*. Prva je od imeničke osnove ali iz grčkog jezika, dok je drugoj osnova glagolska, i to iz bosanskog jezika, od glagola *čuvati*, po čemu je klasični primjer hibridne lekseme, koja se javlja u razgovornom stilu bosanskog jezika.

Sve lekseme s ovim sufiksom pripadaju imenicama izuzev lekseme *havadar*, koja je pridjevska. I pored toga što je ovaj pridjev arhaičan, tvorbeno je zanimljiva sama činjenica da od imeničke osnove i ovog sufiksa u našem jeziku nastaje nepromjenljivi pridjev.

2.6. Sufiks -nama

Sufiks -nama nije zabilježen niti u jednoj od konsultiranih monografija (Babić 1986, Vajzović 1999, Radić 2001, Klajn 2003), što ne osporava njegovu prisutnost u jeziku. Vjerovatni razlog takvoj praksi je činjenica da se ovaj sufiks mahom pojavljuje u historizmima i arhaizmima, zbog čega ima perifernu ulogu u savremenom bosanskom jeziku. No, imajući u vidu činjenicu da u ovom radu istražujemo formante perzijskog porijekla u tvorbenom sistemu bosanskog jezika, neophodnost uključivanja i sufiksa sa perifernom ulogom u savremenom jeziku, kakav je sufiks -nama, postaje neupitna.

On je izveden od perz. imenice *nāme* – pismo, koja služi za tvorbu složenica, ali može imati i funkciju sufiksa, kada označava neko pisanje ili knjigu koja se odnosi na neku temu, npr. *rezāyatnāme* – svjedodžba, uvjerenje, *sougandnāme* – tekst zakletve (Afšār, 1996: 1112). Značenje iz perzijskog jezika odredilo je osnovno tvorbeno-semantičko značenje leksema sa ovim sufiksom u bosanskom jeziku, a to je značenje kakve knjige, dokumenta i sl.

Administrativno-pravnoga karaktera su historizmi: *ahdnama*, *idžazetnama*, *izunama* – 'isl. ovlaštenje koje izdaje šerijatski sudija imamu – matičaru da može obaviti vjenčanje po šerijatskim zakonima', *kanunama*, *vakufnama*, a u značenjskoj vezi s njima su i historizmi *emernama* i *izunama* – 'hist. pismena dozvola; ovlaštenje' te arhaizmi *šehadetnama* i *vasijetnama*. Različite vrste knjiga označavaju sljedeće lekseme arhaizmi: *jilduznama*, *ruznama*, *sejihatnama*, *tabirnama*. S tim su značenjem blisko povezane i lekseme *salnama*, *tebriknama*. Jedina apstraktna leksema s ovim sufiksom je pejorativni arhaizam *tandrnama*, gdje glasovni sastav osnove također doprinosi razvoju pejorativnog značenja.

Osnova na koju se dodaje ovaj sufiks mahom potječe iz arapskog jezika, a u manjoj mjeri iz perzijskog, turskog i grčkog.

Što se tiče akcenta, imenice izvedene ovim sufiksom redovno imaju dugouzlazni akcent na prvom slogu ovog dvosložnog sufiksa.

2.7. Sufiks -stān

Još jedan iz plejade malo poznatih sufiksa perzijskog porijekla je i sufiks -stān, koji je zabilježen u rijetkim monografijama (Vajzović, 1999: 158) i radovima (Pranjković, 2002: 17), bez ikakvog dodatnog opisa. Kako ovaj sufiks u perzijskom jeziku primarno služi za tvorbu imenica mjesta i država: npr. *golestān* – ružičnjak, *Hendūstān* – Indija, te, u nekoliko slučajeva, za tvorbu imenica vremena, npr. *tābestān* – ljeto, i u našem je jeziku primarno tvorbeno-semantičko značenje leksema sa ovim sufiksom značenje mjesta, i to mjesta na kojem se nalazi ono što je u osnovi polazišne lekseme: *ḍulistan*, *kabristan*, *mezaristan*, odnosno na kojem se prodaje ono što je u njenoj osnovi: *bezistan*. Osnovu uvijek čine imenice, i to iz arapskog jezika, sa jedinim primjerom gdje su i osnova i sufiks perzijskog porijekla: *ḍulistan*. I pored malobrojnosti leksema sa ovim sufiksom, treba primijetiti da su neke od njih vrlo frekventne u bosanskom jeziku, kao aktuelni nazivi pojedinih objekata (*bezistan*), dok su druge karakteristične za jezik književnosti (*ḍulistan*) i ekspresivan način izražavanja (*mezaristan*). Arhaična je leksema *kabristan*.

2.8. Sufiks -vān/-van

Ovaj je sufiks izveden od perzijskogsufiksa -bān, koji označava vršioca radnje i nosioca zanimanja, npr. *bāgbān* – baštovan, *pāsbān* – policajac. Spominju ga Vajzović (1999: 158) i Pranjković (2002: 17) i za njega navode primjere: *baštovan*, *pehlivan*, kojima Pranjković dodaje i *gedžovan* (Ibidem). U našem su korpusu dvije imenice izvedene sufiksom -vān/-van: *baštovani sajvan*, od kojih prva označava vršioca radnje, a druga, koja je arhaična, predmet. Što se tiče lekseme *pehlivan*, smatramo da ona nije izvedena ovim sufiksom budući da u perzijskom jeziku ona glasi *pahlawān*– 'heroj, junak; atleta; onaj koji je hrabar, odvažan' i izvedena je od imenice *pahlaw(-ow)* – geogr. Parta^{vii} i sufiksa -ān.

2.9. Sufiks -zada

Slično sufiksu -nama, ni ovaj sufiks nije zabilježen niti u jednoj od konsultiranih monografija (Babić 1986, Vajzović 1999, Radić 2001, Klajn 2003), vjerovatno iz istog razloga kao u prethodnom slučaju – on je u korpusu vrlo malo zastupljen, čak u mnogo manjoj mjeri u poređenju sa sufiksom -nama. Naime, sufiks -zada se pojavljuje u svega tri riječi, od kojih su dvije arhaizmi, a osnova im je iz arapskog (*haramzada*) i turskog (*odžakzada*) jezika, ne iz perzijskog. Jedina leksema koja se upotrebljava i danas jest leksema *šeherzada*, u čijoj tvorbi učestvuje i osnova i sufiks perzijskog porijekla. Ona se u bosanskom jeziku upotrebljava kao vlastito ime, a moguće je da je njenoj popularizaciji u funkciji vlastitog imena doprinijela činjenica da se tako zove junakinja djela *1001 noć*. Dakle, i ovaj sufiks ima perifernu ulogu u savremenom bosanskom jeziku, ali ga svakako uključujemo u ovo istraživanje formanata perzijskog porijekla u tvorbenom sistemu bosanskog jezika.

Sufiks -zada izveden je od perz. imenice *zāde*– rođen; dijete, potomak, koja služi za tvorbu složenica, ali je zbog česte upotrebe dobila i ulogu sufiksa. Uglavnom se upotrebljava kao dio prezimena, npr. *Hasanzāde* (Afšār, 1996: 621). Osnovno značenje osobe koja je rođena, odnosno potomka, utjecalo je i na izvođenje istog tvorbeno-semantičkog značenja leksema sa ovim sufiksom u bosanskom jeziku.

Na prozodijskom planu, imenice izvedene ovim sufiksom redovno imaju dugouzlazni akcent na prvom slogu ovog dvosložnog sufiksa.

3. Zaključak

Bosanski je jezik u sufiksnoj ulozi prihvatio neke samostalne riječi (imenice) iz perzijskog jezika, koje u tom jeziku mogu služiti za tvorbu složenica, ali zbog česte upotrebe mogu dobiti i ulogu sufiksa. Takve su imenice: perzijsko *kar*, koje se u našem jeziku realizira kao -čār/-čer, i perzijsko *xāne*, *nāme* i *zāde*, koji se u našem jeziku realiziraju kao -(h)ana, -nama i -zada. Pored njih, zabilježeni su i sufiksi: -stān, -dār/-tār, -dān/-den (od perz. -dān) i -vān/-van (od perz. -bān). Jedini sufiks kojim se izvode prilozni je sufiks -ane od perz. -āne. Svi oni uglavnom su se adaptirali jeziku primaocu, odnosno bosanskom jeziku.

I pored nesumnjive arhaičnosti osnova na koje se dodaju ali i samih sufiksa, njihovo detaljnije osvjetljavanje predstavlja imperativ za sve koji se bave leksikologijom i tvorbom riječi bosanskog jezika.

Reference:

Afšār, Ġolāmhoseyn Sadrī; Hakāmī, Nasrūn; Hakāmī Nastaran (1996). *Farhang-e fārsī-ye emrūz* (Rječnik savremenog perzijskog jezika). Teheran: Mo'assese-ye Našr-e kaleme.

Babić, Stjepan (1986). *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku*. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti – Globus.

Ćorić, Božo (2008). *Tvorba imenica u srpskom jeziku*. Beograd: Društvo za srpski jezik i književnost Srbije.

Klajn, Ivan (2003). *Tvorba reči u savremenom srpskom jeziku. Deo drugi, Sufiksacija i konverzija*. Beograd – Novi Sad: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva – Institut za srpski jezik SANU – Matica srpska.

Nikolić, Berislav (1972). „Akcentatske adaptacije stranih reči u savremenom srpskohrvatskom književnom jeziku”. *Književnost i jezik*. 2–3. Str. 133–135.

Pranjковиć, Ivo (2002). „Hrvatski i orijentalni jezici”. Zbornik Zagrebačke slavističke škole. Zagreb: Filozofski fakultet. Str. 16–28.

Radić, Prvoslav (2001). *Turski sufiksi u srpskom jeziku sa osvrtom na stanje u makedonskom i bugarskom*. Beograd: Institut za srpski jezik SANU.

Vajzović, Hanka (1999). *Orijentalizmi u književnom djelu: lingvistička analiza*. Sarajevo: Institut za jezik i Orijentalni institut.

ⁱ Vajzović, 1999: 154.

ⁱⁱ To je kompromisna replika.

ⁱⁱⁱ Značenja navedenih leksema data su samo za lekseme koje mogu imati dva ili više različitih značenja. Pri tome, lekseme i njihova tumačenja preuzeti su iz neobjavljenog rječnika riječi perzijskog porijekla u bosanskom jeziku autorica teksta.

^{iv} Više o ovome u Radić, 2001: 83.

^v Jedini je izuzetak leksema havadar, o kojoj govorimo u nastavku, u cjelini 2.5.

^{vi} Najviše je osnova iz arapskog jezika, i to u sljedećim leksemama: *haberdar, havadar, haznadar, hisedar, silahdar, tahsildar, turbedar*; iz perzijskog su jezika: *čohodar, džeferdar, muhurdar, serdar*, a najmanje je leksema s osnovom iz turskog jezika: *bajraktar, sandžaktar*.

^{vii} Parti, istočnairanski narod, u legendama i pričama opjevan po izuzetnoj hrabrosti, najviše u čuvenom nacionalnom epu *Šahnami*.